

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
Broj: 11 0 U 033576 24 Uvp
Banja Luka, 4.11.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Strahinje Ćurkovića kao predsjednika vijeća, Nermane Sadiković i Tatjane Stupar kao članova vijeća, uz učešće Sonje Savić kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Udruženja „Centar za životnu sredinu“ iz Banje Luke, ulica Miše Stupara broj 5, koga zastupa Tihomir Dakić, predsjednik udruženja (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj 15.04-96-125/21 od 29.12.2022. godine tuženog Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, u predmetu odobrenja studije uticaja na životnu sredinu, odlučujući o zahtjevu tuženog i “Comsar Energy Republika Srpska” d.o.o. Banja Luka, zainteresovanog lica za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 033576 23 U od 29.12.2023. godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj 4.11.2025. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev “Comsar Energy Republika Srpska” d.o.o. Banja Luka, zainteresovanog lica u ovom upravnom sporu se odbija kao neosnovan.

Utvrđuje se da je tuženi odustao od zahtjeva za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 033576 23 U od 29.12.2023. godine.

Obrazloženje

Pobijanom presudom uvažena je tužba i poništen osporeni akt kojim je tačkom 1 dispozitiva odobrena studija uticaja na životnu sredinu projekta Termoelektrana “Ugljevik 3” u Ugljeviku, instalisane snage 2 x 350 MW - konačna studija, decembar 2021. godine, izrađena od JNU „Institut za zaštitu i ekologiju Republike Srpske” iz Banje Luke. Nosilac projekta je „Comsar Energy Republika Srpska” d.o.o. Banja Luka, a sve na način kako je to precizirano u dispozitivu osporenog akta.

Uvažavanje tužbe obrazloženo je razlozima da je tuženi po prijemu zahtjeva za donošenje rješenja o odobravanju studije uticaja postupio u skladu sa odredbom člana 69 stav 2 Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 71/12, 79/5 i 70/20 - u daljem tekstu: ZZŽS) i dana 13.8.2021. godine, kopiju zahtjeva nosioca projekta “Comsar Energy Republika Srpska” d.o.o. Banja Luka dostavio subjektima iz člana 65 stav 1 tog zakona uz poziv da u roku od 15 dana od dostavljanja zahtjeva daju mišljenje u pisanoj formi uz napomenu da ukoliko se u zakonom predviđenom roku ne izjasne o predmetu, da će se postupak nastaviti u skladu sa odredbama ZZŽS. Takav zahtjev je upućen istog dana Brčko Distriktu BiH, Federalnom Ministarstvu okoliša i turizma, kao i Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH radi dostavljanja nadležnim organima u Republici Srbiji, Hrvatskoj i Crnoj Gori; da je Ministarstvo životne sredine

Republike Srbije 4.10.2021. godine dostavilo mišljenje u kome su izneseni ključni nedostaci iz studije uz zahtjev da se ista dopuni traženim informacijama i da se o preduzetim koracima obavijesti to Ministarstvo u skladu sa članom 3 ESPOO Konvencije; da je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske dostavilo mišljenje kojim je zatraženo dostavljanje dokumentacije navedene u tom mišljenju kako bi se osiguralo informisanje i učešće javnosti i zainteresovane javnosti Republike Hrvatske u tom postupku, s tim da će svoje mišljenje dostaviti u razumnom roku pa je navedeno mišljenje dostavljeno Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH 14.10.2021. godine i proslijeđeno tuženom 28.10.2021. godine; da je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Crne Gore dostavilo mišljenje 11.11.2021. godine u kome su iznesene primjedbe koje se prije svega tiču prekograničnog prenosa zagađenja vazduha uz navođenje da Crna Gora očekuje da bude obaviještena nakon odobravanja projekta i izbora izvođača, da će se realizacija projekta planirane granične vrijednosti sigurno ispoštovati i da se postojeći plan monitoringa kvaliteta vazduha proširi i van predmetne lokacije. Nakon toga je 1.11.2021. godine nosilac projekta dostavio pleminari stručni stav prema primljenim primjedbama i mišljenjima nakon čega je tuženi dana 4.11.2021. godine donio ocjenu o primljenim primjedbama zainteresovane javnosti i preliminarom stručnom stavu nosioca projekta na primjedbe, pa je nosiocu projekta naložena dopuna studije uz napomenu da je potrebno dostaviti jedan primjerak dopunjene studije kao i dopunjeni netehnički sažetak na latiničnom pismu, što je traženo u mišljenju Republike Hrvatske. Takođe je zatraženo da se studija dopuni kao i dokumentacija u skladu sa Zakonom i ESPOO Konvencijom kako bi se ista dostavila Republici Srbiji jer se o tome negativno izjasnila Republika Srbija pa je tuženi 7.12.2021. godine nadležnim organima u Republici Srbiji, Hrvatskoj i Crnoj Gori dostavio dopunu predmetne studije kao i sažetak iste ostavljajući im rok do 24.12.2021. godine za dostavu konačnog mišljenja o čemu je obaviješteno Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH. Tuženi je konstatovao da je uzeo u obzir i razmotrio naknadno dostavljane primjedbe iz Republike Hrvatske ali nije naveo, niti obrazložio koje primjedbe su uzete u obzir, odnosno iz kojih razloga nisu uzete u obzir pa je tako obrazloženje osporenog akta, po ocjeni nižestepenog suda, u suprotnosti sa odredbom člana 73 stav 3 ZZŽS kojom je propisano da se u obrazloženju rješenja o odobravanju studije navodi da li su i koje primjedbe zainteresovanih organa i zainteresovane javnosti uzete u obzir pribavljene na osnovu člana 70 stav 5 tog zakona kao i primjedbe drugog entiteta Brčko Distrikta BiH ili druge države pribavljene na osnovu člana 69 stav 2, člana 76 stav 5 ili člana 79 ovog zakona. Nadalje, sud je naveo da je tuženi bio dužan da u obrazloženju osporenog rješenja navede razloge zbog kojih je odlučio da nosilac projekta uprkos mnogobrojnim primjedbama prihvata studiju, niti je obrazložio s obzirom na iznesene primjedbe na osnovu kojih dokaza je zaključio da predmetna termoelektrana neće imati negativan uticaj na životnu sredinu. Nižestepeni sud je dalje ukazao da tuženi nije postupio po članu 8 i 123 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZOUP), prije donošenja osporenog akta pa da su time učinjene povrede pravila postupka.

Protiv navedene presude zahtjeve su podnijeli tuženi i „Comsar Energy Republika Srpska“ d.o.o. Banja Luka, zainteresovano lice u ovom upravnom sporu.

Tuženi zahtjevom koji je podnio 24. 1.2024. godine pobija navedenu presudu iz osnova sadržanog u članu 35 stav 2 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11 – u daljem tekstu: ZUS).

“Comsar Energy Republika Srpska” d.o.o. Banja Luka zahtjevom pobija nižestepenu presudu zbog povrede zakona, drugog propisa ili opšteg akta i zbog povrede pravila postupka koja je mogla biti od uticaja na rješenje stvari. Ističe da je nepravilan stav iz pobijane presude da je tuženi donoseći osporeni akt povrijedio član 8 i 123 ZOUP), jer to ne proizlazi iz dokaza upravnog spisa budući da je tuženi dao jasne razloge za donošenje osporenog akta u smislu člana 197 ZOUP obrazlažući detaljno zašto ne prihvata primjedbe Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske. Suprotno navodima pobijane presude tuženi je postupak procjene uticaja na životnu sredinu u svemu proveo u skladu sa relevantnim odredbama ZZŽS kao i procjenu kumulativnog uticaja s obzirom na postojeću Termoelektranu Ugljevik, pa da će izgradnjom postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova, zagađenost vazduha biti ispod graničnih vrijednosti utvđenih tačkom 4 dispozitiva osporenog akta, pa su stavovi nižestepenog suda izneseni u pobijanoj presudi paušalni. Navodi da je izgradnja ovog objekta od strateškog značaja za Republiku Srpsku i da su prilikom donošenja studije uticaja na životnu sredinu primijenjene sve mjere zaštite propisane ZZŽS, sa prijedlogom da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tužilac je dao zajednički odgovor na zahtjeve tuženog i zainteresovanog lica u kojem osporava navode zahtjeva iznoseći stav da je izlišno raspravljanje o povredi ESPOO Konvencije, a da je tuženi preuranjeno donio osporeni akt ostavljajući suprotnoj strani kratak rok od 15 dana za izjašnjenje pozivajući se na Smjernice o obavijesti prema ESPOO Konvenciji (ECE/MP.EIA/12) iz 2009. godine čiji sadržaj opširno iznosi smatrajući da je tuženi postupak obavješćavanja organa susjednih država Hrvatske, Srbije i Crne Gore proveo suprotno cilju ESPOO Konvencije. Navodi da je tuženi u ponovljenom postupku donio rješenje broj 15.04-96-125/21 od 29.12.2022. godine insistirajući da su komentari zainteresovane javnosti Republike Hrvatske dostavljeni nakon proteka ostavljenog roka za dostavljanje primjedbi i komentara što je suprotno zakonu i konceptu odlučivanja o odbravanju studije uticaja na životnu sredinu. Posebno smatra spornim postupak prekograničnih konsultacija jer nije osigurano da svaka potpisnica osigura da se uzme u obzir i učešće javnosti (član 8 Arhuske konvencije) čime su povređene odredbe ESPOO Konvencije, odnosno član 79 ZZŽS. Napominje da je u sklopu dopune tužbe tužilac dostavio relevantnu dokumentaciju koju nije mogao ranije dostaviti, navodeći da u dopuni tužilac nije istakao ništa novo od onog što je već navedeno u tužbi, sa prijedlogom da se zahtjevi tuženog i zainteresovanog lica odbiju.

Tuženi u odgovoru na zahtjev zainteresovanog lica ističe da je zahtjev osnovan te predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači.

“Comsar Energy Republika Srpska” d.o.o. Banja Luka zainteresovano lice u ovom upravnom sporu u odgovoru na zahtjev tuženog ističe da su navodi zahtjeva osnovani i predlaže da se zahtjev uvaži, a pobijana presuda preinači.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjeve, pobijanu presudu i cjelokupne spise predmetne upravne stvari na osnovu odredbe člana 39 ZUS, odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Tuženi je podneskom broj 15-04-96-125/21 od 8.11.2024. godine izjavio da odustaje da zahtjeva za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 033576 23 U od 29.12.2023. godine, pa je odlučeno kao u stavu 2 izreke ove presude, na osnovu odredbe člana 52 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o

parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 61/13), koje odredbe se na osnovu člana 48 ZUS primjenjuju na ona pitanja postupka u upravnom sporu koja nisu regulisana ZUS.

S obzirom da je tuženi odustao od zahtjeva za vanredno preispitivanje pobijane presude to je predmet odlučivanja ove presude zahtjev zainteresovanog lica, a kojim se pobija zakonitost presude nižestepenog suda.

Vrhovni sud prihvata pravilnim razloge nižestepenog suda date u pobijanoj presudi da osporeni akt nije sačinjen u skladu sa odredbom člana 197 stav 2 ZOUP jer u obrazloženju tog rješenja nisu dati razlozi koji opravdavaju donošenje odluke o odobravanju studije uticaja na životnu sredinu sadržane u dispozitivu tog rješenja.

Takođe je pravilan zaključak nižestepenog suda da je obrazloženje osporenog akta u suprotnosti sa odredbom člana 73 stav 3 ZZŽS jer obrazloženje rješenja o odobrenju studije ne sadrži razloge koje primjedbe zainteresovane javnosti nisu prihvaćene, odnosno da li su odbijene i zbog čega su odbijene jer u rješenju tuženi iznosi samo odgovore nosioca projekta budući da u narativnom dijelu rješenja tuženi samo prepričava sadržaj stručnih mišljenja pojedinih institucija, primjedbe tužioca, zainteresovane javnosti i na kraju iznosi zaključak da je studija uticaja na životnu sredinu „Ugljevik 3“ izrađena i revidirana u skladu sa odredbama ZZŽS i da sadrži sve mjere za zaštitu životne sredine koje je nosilac projekta obavezan da preduzme prilikom realizacije samog projekta. Osim navođenja ovog zaključka osporeno rješenje nema bilo kakvo dalje obrazloženje o tome šta je sadržaj te analize tuženog, koje je sve relevantne primjedbe i mišljenje sagledao tuženi i iz kojih razloga i na osnovu kojih dokaza je zaključio da predmetna Termoelektrana neće imati negativni uticaj na životnu sredinu.

Pravilno nižestepeni sud navodi da se u studiji moraju jasno i precizno opisati svi uticaji na životnu sredinu jer bez tog navođenja ne može se pravilno primijeniti odredba člana 73 stav 4 tačka a) ZZŽS zbog čega se opravdanost objekta sa ekološkog aspekta mora cijeniti već pri odobravanju studije, a ne samo u postupku izdavanja ekološke dozvole.

Sve izneseno ukazuje da je osporeni akt zasnovan na pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, a što je imalo za posljedicu nepravilnu primjenu materijalnog prava.

Iz navedenih razloga pobijana presuda je pravilna i zakonita, a navodi zahtjeva zainteresovanog lica neosnovani jer je nižestepeni sud dao argumentovane i dovoljno obrazložene razloge o odbijanju tužbe kao neosnovane, a čiju pravilnost zainteresovano lice navodima zahtjeva nije dovelo u sumnju.

Kod takvog stanja stvari ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti iz odredbe člana 35 stav 2 ZUS, pa se zahtjev zainteresovanog lica, na osnovu odredbe člana 40 stav 1 tog zakona, odbija.

Zapisničar
Sonja Savić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković